

NURİ BİLGE'YE FRANSIZ ÖVGÜSÜ

NURİ Bilge Ceylan'ın tüm filmleri, özel bir DVD seti olarak Fransa'da satışa sunuldu! Sette yer alan Bilge'yi anlatan kitapçığa ise ünlü oyuncu Isabelle Huppert önsöz yazdı: "Onu dinlemek

de filmlerini izlemek kadar hoş bir duygu!"

Isabelle Huppert

EFSA NE FRANSIZ OYUNCUDAN NURİ BİLGE CEYLAN'A ÖNSÖZ

Çoğumuzun Michael Haneke'nin 'Pianist' filminden hatırladığı, 'En İyi Kadın Oyuncu' dalında iki kere Altın Palmiye olarak tarihe geçen Isabelle Huppert, aynı zamanda bir **Nuri Bilge Ceylan** hayranı. Huppert bu hayranlığını da Fransa'da 'Türkiye Mevsimi' kapsamında yayınlanan Ceylan'ın DVD setine önsöz yazarak gösterdi.

CEYLAN GÖZÜMÜ AÇTI

'Kasaba', 'Mayıs Sıkıntısı', 'Uzak', 'İklimler' ve 'Üç Maymun' filmlerinden oluşan set daha ilk partide 50 bin DVD olarak piyasaya sürüldü.

Malumunuz Fransız sinemaseverler, Ceylan'ın hastası ve bizden daha çok sahipleniyorlar. Bilmem anlatabildim mi bu DVD hadisesinin önemini...

Gelelim Huppert'in yazdıklarına... İşte Nietzsche ve Picasso'ya göndermelerin de yer aldığı o yazı: "Nuri Bilge'yi ve onun iç dünyasını 'İklimler'le keşfettim. Hani derler ya, adeta gözümü açtı. Bunca heyecanla bir arada bunca derinlik, sürekli bir gerilim... Sinemanın çoğu zaman darlığı- nı çektiği zamandan vazgeçmeksizin..."

Geçen zaman ve geçen bizler, havanın durumu, kaybettiğimiz zaman; Nuri Bilge zamanı filme almayı biliyor-kendine zaman tanıyor-Bir yandan ülkesini filme alırken -bu onun ülkesi, bizimki de olabilir- bekleyişi, boşluğu, düşüncelerin kargaşasını, **büyük evrensel çatışmaları filme almayı biliyor.** Bilinmedik bir Türkiye'ye aşına hale geliyoruz. Eşsiz, fakat buranın sakinleri bize

MEVLÜT TEZEL

mevlut.tezel@sabah.com.tr

Isabelle Huppert

kesilmiş gibi... **Akıldışını anlatma kapasitesiyle sinemanın belki de dillerin en yetkini olduğu fikrini aşıkıyor bize.** Kelimelerin bir duyguyu, bir niyeti belirginleştirmekte, anlaşılır kılmada bazen kifayetsiz kaldığı yerde, basiretle ilerleyen kendinden emin bir kör gibi, sinema var.

CEYLAN'A PICASSO GÖNDERMESİ

Cannes Festivali'nde onunla jüri üyeliği deneyimini paylaşma ayrıcalığını yaşadım. Onu dinlemek her an hoşuma gitti. Nietzsche'nin, 'Tarih bilgiyle değil hayal gücüyle yazılır' sözünü zikrettiğini duymak hoşuma gitti. **Picasso'nun deyişiyle, gördüğünden ziyade düşündüklerini filme alanlara bir minnet ifadeydi elbette.** İçindeki derin inanç kuşkusuz bu. Filmleri de zaten buna tanıklık ediyor."

'Veda'daki Atatürk, Hitler'e benziyor

Film gösterime girdikten sonra yazacaktım ama sinema bilgisine güvendiğim arkadaşlarımdan da benzer tepkileri alınca bu başlığı atmak zorunda kaldım...

Bilmem dikkatinizi çekti mi? 'Veda'nın fragmanındaki Atatürk sürekli öfke patlamaları yaşıyor. Hele o zeybek oynadığı sahne neydi öyle? Ben hiç öyle sinirli zeybek oynayan görmedim.

Atatürk elini tepeye dikince toplar patlıyor falan... Zeybek sahnesinde 'Pulp Fiction'daki dansı andıran figürlere ise hiç girmiyorum. Beni asıl ürküten ise Atatürk'ün yine bir şeylere kızıp, öfkeyle bağırırken ağzını kocaman açtığı sahne!

Sanki karşımızdaki Atatürk değil, Kurt Adam. Vallahi ben acayip tırtım bu fragmandan!

Biliyorum Atatürk, ülke hassas olduğumuz bir konu ama ben fragmanı izlerken **hiç abartmıyorum aklıma 'Çöküş' filmindeki Hitler geldi.** İnşallah filmin tamamında da aynı hava yoktur.

Yok, Isabelle Huppert'in ön sözündeki gururumuzu okşayan kelimelerin gaziyle atmadım bu başlığı... Bu başlığı atmamın sebebi Ceylan'ın filmlerinin dünyanın önde gelen gazeteleri ve sinema dergileri tarafından 'En İyi Filmler', 'Ölmeden Önce İzlenmesi Gereken Filmler' gibi listelere sokulmasıyla ilgili **haberlerin artık 'rutin'e dönüşmesi...**

Hadi bir örnek daha vereyim de başlığım daha gerçekçi olsun. Ceylan bugüne kadar uluslararası festivallerde tam 38 ödül aldı.

Bu ödüllerin içerisinde dört tanesi Cannes'dan. Buna 'Uzak'ın oyuncularının aldığı ödüller dahil değil. Üstelik Ceylan sadece

'Sinemamızın doruk noktası Ceylan'dır' desem...

Avrupa Sineması'nda değil, tüm dünyada da büyük bir usta kabul ediliyor. Asya'nın Oscar'ı kabul edilen Asia Pasific Awards'te Ceylan'a boşuna 'En İyi Yönetmen' ödülünü vermediler. Asya Oscar'ı demişken, Ceylan'ın 'Üç Maymun'la 'En İyi Yabancı Film' dalında haki ki Oscar'da ilk dokuza kaldığını da hatırlatayım. Gelelim tartışma yaratacak kısma. Şimdi yazacaklarıma en çok **Nuri Bilge Ceylan** kızı-

cak ama **bence o, "Türk Sineması'nın doruk noktası hâlâ Yılmaz Güney'dir" söylemini çoktan aştı.** Ceylan hem aldığı ödüllerle hem de The New York Times, Le Monde, The Guardian

gibi dünyanın en saygın gazeteleri ve sinema dergilerinin listelerine girerek Güney efsanesinin üstüne çıkmıştır. Evet, Güney hapishanelerde çürütüldü, parmaklıklar arkasında mucizeler yarattı ama en büyük ödülü aldığı 'Yol' filmini de **Şerif Gören yönetti.** Bence Güney'in sinemasının hakkını verirken **romantizmden uzaklaşıp, Ceylan'a çoktandır hak ettiği payeyi verme zamanı geldi.**